

Snæbel-projektet - Fole Dambrug

Snæblen

Snæblen er fisken med den karakteristiske spidse snude, der kun lever i den danske del af Vadehavsområdet. Ligesom laks lever og vokser den op i havet, men gyder i de større vandløb.

De første måneder lever ynglen i åens stille vådområder, før den svømmer ud og vokser op i havet.

Snæblen er en af verdens mest truede fisk, og er på EU's liste over dyrearter, der kræver streng beskyttelse – så Danmark har pligt til at forbedre forholdene for fisken. Derfor gøres der nu en indsats gennem 'Snæbel-projektet' for at redde den.

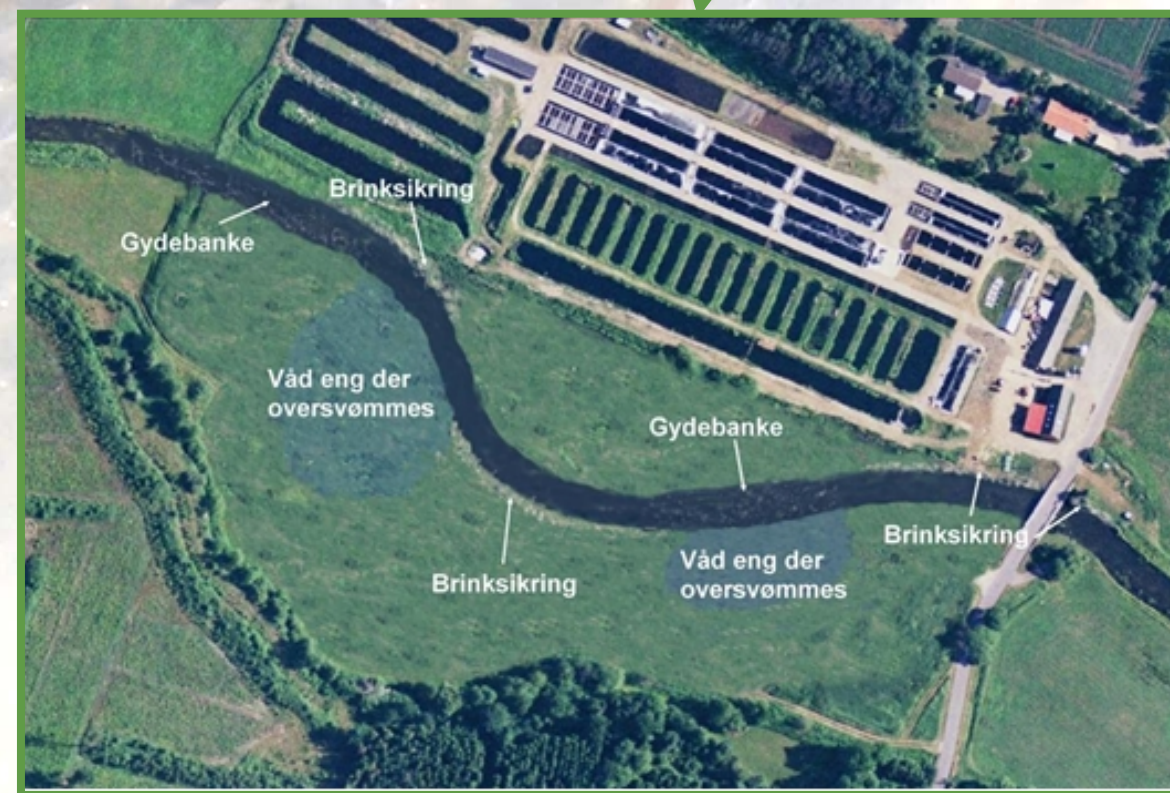
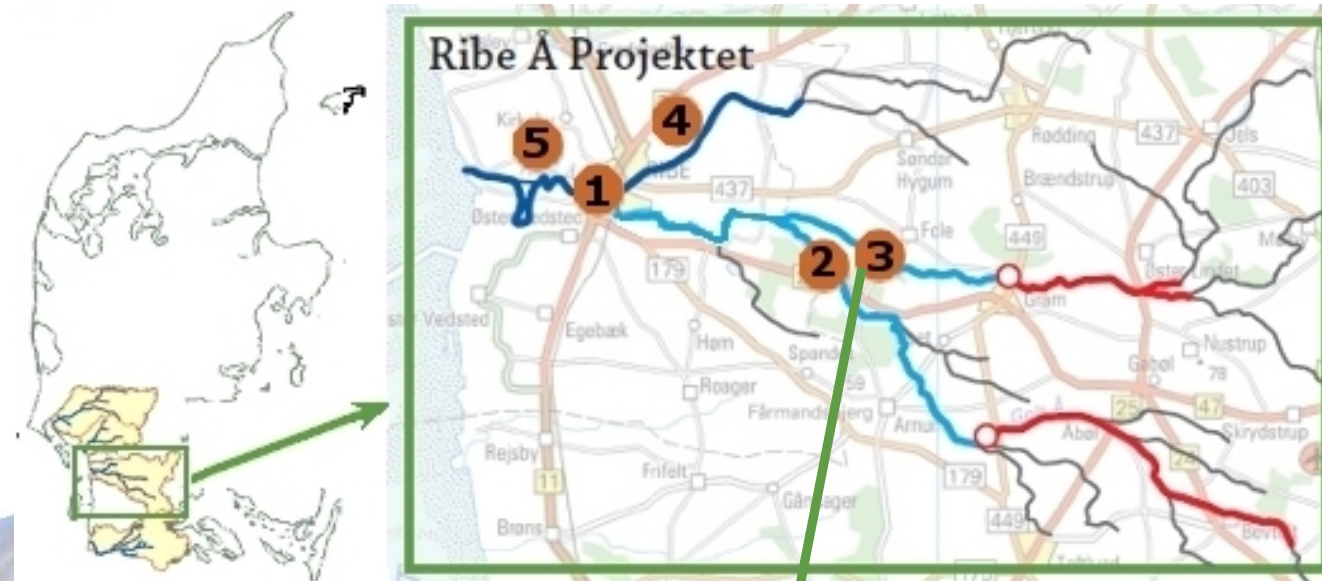
Snæblens tilbagegang skyldes, at vandløbene blev reguleret, opstemmet, forurenet og på andre måder blev uegnede for snæblen. Kun vandløb med fri passage kan bruges som gydevandløb.

Projektet

Snæbel-projektet støttes af EU's LIFE-fond, og medvirker til, at der i Varde Å, Sneum Å, Ribe Å og Vidå vil blive:

- Fjernet 13 spærringer. Det giver snæblen adgang til mere end 130 km nye gydestrækninger.
- Udlagt sten og grus til gydning.
- Genskabt og genslynget 30 km vandløb.
- Etableret opvækstområder for snæblens yngel.

Snæblen kan blive op til 60 cm lang og mere end 10 år gammel.

Det fremtidige å-forløb forbi Fole Dambrug. Dambruget blev i 2007 bygget om til et moderne dambrug med betondamme. Nu bruges der kun grundvand i produktionen.

Ribe Å projekterne

I Ribe Å-systemet bliver der med Snæbelprojektet:

- 1 Fri passage i forbi den tidligere Stampemølle i Ribe (2012)
- 2 Fri passage i Gelså forbi Gelsbro Dambrug (2012)
- 3 Fri passage i Gram Å forbi Fole Dambrug (2012)
- 4 Fjernet to overløbsstyrte i Hjortvad Å (2008)
- 5 Opkøbt en spærrende fiskeret i Ribe Vesterå (2007)

Hidtil har snæblerne ikke kunnet komme længere op i Ribe Å end til Stampemøllen i Ribe by.

Opstemningen ved Fole Dambrug har hindret fiskenes videre passage op i Gram Å. Den fjernes i løbet af 2012.

Projektet ved Fole Dambrug

Indtil 2007 blev Fole Dambrug drevet med jorddamme og vand fra åen. For at lede åens vand ind i dammene var det nødvendigt at opstemme åen. Dermed blev fiskenes frie passage i åen vanskeliggjort.

I 2007 blev dambruget ombygget med betondamme, og der anvendes nu udelukkende grundvand i produktionen. Dermed er opstemningen overflødig, og kan fjernes. Samtidigt bliver åen slynget ind på arealet syd for dens nuværende forløb.

Stampemøllen i Ribe by har spærret for snæblernes adgang videre op i Ribe Å. Når både Stampemøllen og opstemningen her ved Fole bliver fjernet i 2012, vil snæblen og andre fisk kunne passere frit hele vejen op til Gram by.

Snæbel-projektet støttes af LIFE - EU's miljøprogram. LIFE-Natur hjælper til at bevare naturen og sikre værdifulde naturområder i medlemslandene.

Natura 2000 er et netværk af EU's mest bevaringsværdige naturområder. Netværket skal forhindre udryddelsen af arter og livsmiljøer.

Snæbel-projektet gennemføres af Naturstyrelsen. Læs mere om projektet på www.snaebel.dk